

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 189/21
V Lucemburku dne 21. října 2021

Rozsudek ve spojených věcech C-845/19 a C-863/19
Okražna prokuratura – Varna

Soudní dvůr upřesnil některá ustanovení směrnice o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii

Tato směrnice brání vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje zkonfiskovat ve prospěch státu majetek, který údajně patří jiné osobě než pachateli trestného činu, aniž tato osoba má možnost stát se účastníkem řízení o konfiskaci

Dva bulharští státní příslušníci (dále jen „dotčené osoby“) byli odsouzeni v trestním řízení za to, že v únoru 2019 bez povolení přechovávali ve Varně (Bulharsko) vysoce rizikové omamné látky za účelem jejich šíření. Po tomto odsouzení podalo Okražna prokuratura (Krajské státní zastupitelství ve Varně, Bulharsko) k Okražen sad Varna (Krajský soud ve Varně, Bulharsko) návrh na konfiskaci peněžních částek nalezených v jejich bytech během prohlídek.

Na jednání před tímto soudem dotčené osoby prohlásily, že zabavené peněžní částky patří jejich rodinným příslušníkům. Posledně uvedení se neúčastnili řízení před uvedeným soudem, jelikož to vnitrostátní právo neumožňuje. Tentýž soud odmítl povolit konfiskaci uvedených peněžitých částek, neboť měl za to, že trestný čin, za který byly dotčené osoby odsouzeny, nemohl vést ke vzniku hospodářského prospěchu. Kromě toho ačkoli existují důkazy, že dotčené osoby prodávaly omamné látky, nebyly za takový trestný čin stíhány ani odsouzeny. Krajské státní zastupitelství ve Varně tento rozsudek napadlo, přičemž tvrdilo, že uvedený soud při použití relevantních vnitrostátních ustanovení nezohlednil směrnici 2014/42¹.

Za těchto podmínek se předkládající soud rozhodl položit Soudnímu dvoru otázku týkající se nezbytnosti existence přeshraniční situace pro použití uvedené směrnice 2014/42, rozsahu konfiskace stanovené touto směrnicí, jakož i rozsahu práva na účinné prostředky nápravy přiznaného třetí osobě, která tvrdí nebo se o ní tvrdí, že je vlastníkem majetku, který je předmětem konfiskace. Soudní dvůr tak ve svém rozsudku rozhodl o zásadních otázkách za účelem upřesnění oblasti působnosti směrnice 2014/42 a výkladu některých jejích klíčových pojmů.

Závěry Soudního dvora

Zprvce Soudní dvůr konstatoval, že **přechovávání omamných látek za účelem jejich šíření spadá do působnosti směrnice 2014/42, i když se všechny skutkové okolnosti spáchání tohoto trestného činu omezují na území jediného členského státu**. Podle Smlouvy o FEU² totiž takový trestný čin spadá do jedné z oblastí mimořádně závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem, které jsou uvedeny v této Smlouvě. Unijní zákonodárce má proto pravomoc přijmout minimální harmonizační pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí v této oblasti, přičemž se tato pravomoc vztahuje také na situace, ve kterých se všechny skutkové okolnosti spáchání konkrétního trestného činu omezují na území jediného členského státu.

Zadruhé měl Soudní dvůr za to, že směrnice 2014/42 nestanoví pouze konfiskaci majetku představujícího hospodářský prospěch pocházející z trestného činu, za který byl pachatel tohoto trestného činu odsouzen, **ale stanoví rovněž konfiskaci majetku patřícího tomuto pachateli, ohledně něhož má vnitrostátní soud, kterému byla věc předložena, za to, že pochází z jiné**

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii (Úř. věst. 2014, L 127, s. 39).

² Článek 83 odst. 1 SFEU.

trestné činnosti. Takové konfiskace je však nutno provádět při dodržení záruk stanovených touto směrnicí³ a pod podmínkou, že trestný čin, za který byl uvedený pachatel odsouzen, se nachází mezi trestnými činy vyjmenovanými v uvedené směrnicí⁴ a že tento trestný čin může přímo nebo nepřímo vést k hospodářskému prospěchu.

Pokud jde o první typ konfiskace, je nezbytné, aby výnos, jehož konfiskace je zamýšlena, **pocházel z trestného činu, pro který byl pachatel pravomocně odsouzen.**

Co se týče druhého typu, který odpovídá rozšířené konfiskaci⁵, Soudní dvůr upřesnil zaprvé, že při rozhodování o tom, zda je možné, aby určitý trestný čin vedl k hospodářskému prospěchu, **mohou členské státy zohlednit způsob provedení, například pokud je podmínkou trestného činu to, že byl spáchán v rámci organizované trestné činnosti nebo s úmyslem vytvářet pravidelný výnos z trestných činů**⁶. Zadruhé závěr vnitrostátního soudu, že majetek pochází z trestné činnosti, **musí být založen na okolnostech případu včetně konkrétních skutečností a dostupných důkazů**⁷. Za tímto účelem může tento soud mimo jiné zohlednit, že hodnota dotčeného majetku je neúměrná zákonnému příjmu odsouzené osoby⁸.

Pokud jde konečně o konfiskaci majetku třetích osob⁹, předpokládá, že **je prokázána existence převodu, podezřelou nebo obviněnou osobou, výnosů z trestné činnosti na třetí osobu, nebo nabytí takových výnosů třetí osobou, jakož i skutečnost, že tyto třetí osoby věděly, že účelem tohoto převodu nebo nabytí bylo vyhnout se konfiskaci.**

Zatřetí Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 2014/42 ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie **brání vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje zkonfiskovat ve prospěch státu majetek, který údajně patří jiné osobě než pachateli trestného činu, aniž tato třetí osoba má možnost stát se účastníkem řízení o konfiskaci.** Tato směrnice totiž ukládá členským státům přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby osoby dotčené opatřeními podle této směrnice, včetně třetích osob, které tvrdí, nebo o nichž se tvrdí, že jsou vlastníky majetku, jehož zabavení je zamýšleno, **měly právo na účinnou právní ochranu a na spravedlivý proces, aby mohly hájit svá práva**¹⁰. Mimoto uvedená směrnice stanoví několik zvláštních záruk k zajištění ochrany základních práv takových třetích osob. K těmto zárukám patří **právo na přístup k obhájci v celém řízení o konfiskaci majetku**¹¹, které zjevně zahrnuje právo těchto třetích osob být vyslechnut v rámci tohoto řízení, včetně práva uplatnit své vlastnické právo k majetku dotčenému konfiskací¹².

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

³ Článek 8 odst. 8 směrnice 2014/42.

⁴ Článek 5 odst. 2 směrnice 2014/42.

⁵ Článek 5 směrnice 2014/42.

⁶ Bod 20 odůvodnění směrnice 2014/42.

⁷ Bod 21 odůvodnění směrnice 2014/42.

⁸ Článek 5 odst. 1 směrnice 2014/42.

⁹ Článek 6 směrnice 2014/42.

¹⁰ Článek 8 odst. 1 směrnice 2014/42.

¹¹ Článek 8 odst. 7 směrnice 2014/42.

¹² Článek 8 odst. 9 směrnice 2014/42.

